

PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE

Escola Octavio Paz

ÍNDEX

1. Introducció

1.1. Presentació del document

2. Context sociolingüístic

2.1. Alumnat

2.2. Entorn

3. La llengua catalana

3.1. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge i eina de convivència

3.2. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana

3.2.1.. Programa d'immersió lingüística

3.2.2. Llengua escrita

3.2.3. Relació llengua oral i llengua escrita

3.3. La llengua en les diverses àrees

3.4. Continuïtat i coherència entre cicles i nivells

3.5. Atenció de la diversitat

3.6. Acollida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular

3.7. Avaluació del coneixement de la llengua

4. La llengua castellana

5. Llengües estrangeres

5.1. La llengua anglesa

6. Organització i gestió

6.1. Llengua del centre

6.2. Documents de centre

6.3. Llengua de relació amb famílies

6.4. Serveis d'educació no formal

6.5. El pla de formació de centre en temes lingüístics

6.6. Pla d'Impuls a la Lectura

6.7. Pla de lectura de centre

6.8. Revista, díptics i pòsters científics

6.9. Jocs Florals

6.10. Laboratoris de llenguatges: Teatre

7. Concreció operativa del projecte (Pla General Anual de Centre)

ELABORAT: CURS 2015-16

APROVAT: OCTUBRE 2016

REVISAT: NOVEMBRE 2020

1. Introducció

El Projecte Lingüístic de Centre (PLC) recull tots aquells principis que són compartits per la comunitat educativa respecte als plantejaments educatius en matèria lingüística: la plena normalització de la llengua catalana, l'inici des de P3 de l'anglès com a llengua estrangera i el tractament del castellà en el decurs de tota la primària.

El nostre centre és una escola GEP (Grup d'Experimentació per al Plurilingüisme) a partir del curs 2016-2017, per fer de l'anglès una eina útil pels nostres alumnes i que siguin capaços d'utilitzar-la en altres contextos.

El PLC regula l'ús i l'ensenyament-aprenentatge de les llengües en els diferents àmbits del centre; el català, com a llengua pròpia de Catalunya, és el vehicle d'expressió normal en les reunions del claustre i del consell escolar, en les activitats docents i administratives, tant les internes com les de projecció externa.

Com a part del Projecte Educatiu de Centre (PEC), té una vigència llarga però no és un document estàtic, és un document dinàmic que tracta de recollir globalment tots els aspectes del centre. Per això es revisa i actualitza periòdicament.

El PLC ha estat fruit de la reflexió conjunta dels membres de la comunitat educativa. Com a tal, és un instrument que vincula famílies, alumnat, professorat i personal no docent del centre respecte a l'objectiu comú de fer efectiva la normalització.

Ha estat consensuat pel professorat del centre i aprovat en Consell Escolar.

La direcció del centre vetlla per la seva distribució i coneixement per part de tota la comunitat educativa.

Els principis del PLC són revisats i concretats cada any en el projecte anual de centre.

La consecució dels objectius del projecte lingüístic proposats al PGAC s'avaluaran en finalitzar el curs. Les dades obtingudes es lliuren a la direcció del centre per tal de ser incloses en la memòria general de centre.

Aquestes dades avaluatives es tindran en compte per planificar les actuacions del següent curs.

1.1. Presentació del document

Aquest Projecte Lingüístic vol assolir els objectius que emanen de la Llei de Política Lingüística de 7 de gener de 1998, que afecten directament els alumnes, professors i l'escola en general.

Així el **Pacte Nacional d'Educació** ens diu: *“Llenguatge i comunicació estan íntimament relacionats amb l'experiència humana, són un component essencial de la identitat personal i, a més, una de les eines més eficaces per al desenvolupament de tots els àmbits i capacitats de les persones”*. L'informe DELORS ens diu que aprendre llengua és aprendre a ser, a conviure, a fer i a conèixer.

Volem que els nostres nois i noies tinguin les mateixes possibilitats que els nois i noies de la Unió Europea, que puguin traslladar-se i participar en la vida social d'altres països d'Europa sense que les diferències de llengües i cultures representin un obstacle com a persones i com a membres de dret.

La pròpia pertinença a la Unió Europea fa que al nostre país vinguin persones d'altres països d'arreu d'Europa amb altres llengües i cultures. Tanmateix Catalunya ha estat i és un país receptor d'emigració, primer els emigrants procedien de llocs propers, però amb una altra llengua; ara la procedència és ben diversa i les llengües també ho són.

Tanmateix el document **“Pla per a la Llengua i La Cohesió Social”** ens mostra la necessitat de fer de la llengua catalana un instrument cohesionador en un marc plurilingüe. Si bé la cohesió social afecta tots els àmbits de relació (barri, centres educatius, món laboral ...) serà l'escola la que posi les bases donant a conèixer la llengua catalana, fent-la instrument de comunicació i relació, utilitzant-la com a pont entre les diverses llengües i cultures que hi conflueixen.

El **Projecte Educatiu de Centre** defineix el català com a llengua de l'escola i garanteix un coneixement del català i del castellà equivalent en acabar la primària. També indica que al centre s'ensenyaran una llengua estrangera: l'anglès.

Segons el Currículum i el que determina la Llei de Política Lingüística, es vetllarà perquè al finalitzar l'Educació Primària els alumnes tinguin el ple domini de les dues llengües oficials: català i castellà.

El Projecte Educatiu, a més, determina la incorporació de l'anglès com a primera llengua estrangera des de l'inici de l'Educació Infantil (P-3).

Amb la participació de l'escola al Projecte GEP (Grup Experimental per al Plurilingüisme), l'objectiu principal que es pretén és millorar la competència lingüística i plurilingüe dels nostres alumnes.

El treball de llengua no es pot aïllar d'un context més general que engloba, a més a més de la classe, l'escola, la família, el barri i la ciutat. Això ens obliga a proporcionar al nen /nena en cada una de les fases evolutives del seu creixement personal, un marc comunicatiu que els relacioni directament amb la realitat que hi ha fora de les parets de l'escola.

Per tant l'objectiu d'aquest Projecte Lingüístic parteix de l'anàlisi de la situació sociolingüística, reflecteix el tractament de les llengües i la concreció d'hores per cicles dedicades al desenvolupament curricular pel que fa a les diferents llengües, i l'organització dels recursos disponibles tenint present la cohesió social i la igualtat d'oportunitats.

VERSIO DEFINITIVA

2. Context sociolingüístic

2.1. Alumnat

La majoria de l'alumnat de l'escola viu al mateix barri. Molts dels alumnes que arriben a l'escola desconeixen la llengua catalana.

L'escola és conscient que aquest és el context d'aprenentatge i d'ús de la llengua catalana, per dotar així tot l'alumnat, sigui quina sigui la seva procedència i el seu nivell econòmic i social, de les mateixes oportunitats.

2.2. Entorn

Navas és un dels set barris dels que es compon el districte barceloní de Sant Andreu. Amb una superfície de 0,4 km² i amb una població de 21.258 habitants (2008) és un dels barris més recents del districte de Sant Andreu.

El 13,2% de la població del barri és estrangera, predominant la Xina, Perú i Bolívia com els països de procedència més nombrosos.

El nivell econòmic de la zona és mitjà, els índexs d'atur no són gaire alts.

La Renda familiar disponible per habitant (2012) és de 77,0 prenent per referència el 100 a La ciutat de Barcelona.

3. La llengua catalana

3.1. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge i eina de convivència

- Donat que a l'entorn escolar del nostre centre conviuen el català, el castellà parlat en diferents països i altres llengües europees i asiàtiques, l'escola es converteix en el context de referència en el qual l'alumnat esdevé competent en la comunicació i l'expressió en la llengua catalana, que és el vehicle d'ensenyament-aprenentatge i de relació en tots els àmbits.
- La llengua catalana és el vehicle d'expressió normal en qualsevol de les activitats internes del centre, especialment d'aquelles on els alumnes estan presents.
- La llengua catalana és el vehicle d'expressió normal en totes les reunions i actes de la comunitat educativa (reunions de pares, entrevistes, etc.)
- El català és el vehicle d'expressió normal de professorat i alumnat i resta de personal en totes les activitats docents internes i externes, així com en espais no curriculars (esbarjo, menjador, sortides, colònies, etc.). Amb aquest objectiu el professorat dissenya estratègies que potenciïn l'ús de la llengua vehicular entre els alumnes en els espais no curriculars (pati, sortides, passadissos...).
- El centre vetlla perquè en acabar l'educació primària l'alumnat conegui i utilitzi correctament i apropiada la llengua catalana, tant oralment com per escrit, emprant-la normalment com a llengua vehicular i d'aprenentatge, tal i com queda reflectit en el nostre PCC.

3.2. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana

3.2.1. Programa d'immersió lingüística

L'equip de mestres d'educació infantil i cicle inicial té la formació necessària per portar a terme les estratègies educatives del Programa d'immersió i acompanyar els infants en l'adquisició i aprenentatge de la llengua.

De la mateixa manera, els mestres de primària té un coneixement adequat de les estratègies d'intervenció lingüística (el mestre com a model lingüístic, dinamitzador, interlocutor i

corrector subtil) per a desenvolupar amb èxit el programa d'immersió, participant en activitats de formació permanent.

3.2.2. Llengua oral

El centre organitza a les aules els espais necessaris per a l'aprenentatge de la llengua, partint de la base que l'adquisició de la llengua oral és fonamental en el procés de desenvolupament personal del nostre alumnat així com en el seu èxit acadèmic. El plantejament metodològic d'aquest aprenentatge és funcional, comunicatiu, progressiu i significatiu.

L'escola promou les activitats que afavoreixen l'ús de la llengua catalana en situacions formals i acadèmiques així com en situacions de més baix grau de formalitat.

3.2.3. Llengua escrita

L'aprenentatge de la lectura i l'escriptura es fa en llengua catalana, atès que és la llengua de l'escola.

La iniciació a la llengua escrita comença a Educació Infantil, a P-3 amb l'objectiu d'estimular els infants en el procés lector de tal manera que en la seva major part arribin a Educació Primària amb capacitat de codificar i descodificar textos escrits.

L'equip docent de primària proposa de manera gradual i coordinada les tècniques necessàries perquè l'alumnat assoleixi la competència adequada a la seva edat. Es fomenta la consciència i sentit crític d'allò que es fa.

L'escola vetlla perquè els materials que es fan servir siguin adequats als nivells educatiu i coherents al llarg de tota l'etapa.

3.2.4. Relació llengua oral i llengua escrita

L'escola és ben conscient de la relació entre llengua oral i llengua escrita, de la seva importància com a generadores i estructuradores de pensament. Per tant, la nostra proposta metodològica segueix el procés natural del parlant (pensar, parlar i escriure) treballant les característiques pròpies de cada canal en contextos de comunicació significativa.

3.3. La llengua en les diverses àrees

L'escola té present la funció de la llengua en l'adquisició del coneixement: Per la qual cosa, la considera auxiliar imprescindible en l'ensenyament-aprenentatge de les matèries no lingüístiques i es planteja arribar al coneixement (a més de amb l'experimentació) a través

d'habilitats lingüístiques receptives –escoltar, llegir- i de les estratègies de comprensió de text i desenvolupar-lo i comunicar-lo a través de les habilitats expressives –parlar, escriure- i de l'aprenentatge de les tècniques de composició escrita.

3.4. Continuïtat i coherència entre cicles i nivells

El centre vetlla per la coherència curricular entre cada una de les etapes i dels cicles, i per una correcta programació de llengua en tots els cicles.

La programació de les llengües té en compte el desenvolupament de totes les habilitats lingüístiques: expressió, comprensió, lectura i escriptura. I parteix d'un enfocament comunicatiu i significatiu.

Atès que el català és la llengua vehicular i d'aprenentatge, els continguts referits a les estructures lingüístiques comunes es concretaran en llengua catalana i se'n farà transferència per a la resta de llengües.

Donat les característiques sociolingüístiques de l'alumnat de l'escola el centre és conscient que ha de treballar el registre col·loquial, informal, de la llengua (eina de convivència) alhora que el registre acadèmic de la llengua per tal de formalitzar conceptes i procediments.

3.5. Atenció de la diversitat

Cada cicle organitza diverses franges de treball globalitzat per impartir l'ensenyament de la llengua en les millors condicions.

L'escola organitza els diferents dispositius per personalitzar el creixement cognitiu, emocional i intel·lectual del nostre alumnat: franges de treball globalitzat, Educació Especial, Aula d'Acollida, EXIT...

3.6. Acollida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular

L'any 2006 es va elaborar el *Pla d'Acollida*.

El centre vetlla perquè en el moment d'ingrés l'alumnat amb llengua familiar diferent de la catalana se senti acollit, establint estratègies que li facilitin una ràpida comunicació en llengua catalana per tal d'afavorir la seva participació activa en la dinàmica de l'escola.

El centre té una cura especial en establir una relació afectiva amb l'alumnat nouvingut sense que això suposi la utilització de la llengua familiar com a llengua de relació.

A l'alumnat que parla castellà se li ensenya el català sense menystenir la seva llengua familiar, ajudant-lo a entendre i expressar-se en la varietat de l'espanyol que es parla a Catalunya.

L'estada màxima d'un nen o nena a l'AA serà de la meitat de les hores lectives setmanals. Es procura que els nens i nenes siguin al grup de referència en les franges en què més puguin participar.

Quant a les hores d'atenció, es prioritza el grup de CS, atenent a la circumstància que els de menys edat tindran possibilitats de rebre una atenció més continuada a la primària i als més grans se'ls ha de garantir un mínim domini de la llengua en el moment de passar a l'institut.

3.7. Avaluació del coneixement de la llengua

L'escola sistematitza el procés d'avaluació establint estratègies, criteris i eines compartides entre cicles i nivells.

S'usen instruments d'avaluació (autoavaluatius, coavaluatius avaluació per part de l'equip de mestres) adequats a les habilitats lingüístiques a valorar.

VERSIO DE FINITIVA

4. La llengua castellana

La llengua castellana és la llengua familiar de la majoria dels nostres alumnes per bé que en les diferents variants de l'espanyol d'Amèrica.

Té garantida una presència adequada en tot el currículum d'ensenyament primari de manera que tot l'alumnat en posseeixi un coneixement correcte per poder utilitzar-la adequadament.

Tot i tenir present que el castellà té una gran presència entre el nostre alumnat, el treball específic de llengua en relació als aspectes normatius i gramaticals no s'inicia fins a l'etapa de primària.

La metodologia adoptada per l'escola evita la repetició sistemàtica de continguts entre llengües romàniques i els plantejaments en paral·lel i deslligats. Afavoreix la transferència lingüística entre llengües romàniques relacionant els aprenentatges fets en la llengua de l'escola amb la resta de llengües estudiades.

S'unifica la nomenclatura, la terminologia en la funció metalingüística i descriptiva de la llengua.

El Projecte d'Intercanvi de l'escola amb l'Escuela Anexa a la Normal de Xalapa, Mèxic, dona una significativitat especial a l'ús i treball de la llengua castellana: la relació directa amb els docents i les famílies mexicanes, la Setmana de Mèxic, l'estudi de les cultures precolombines, la celebració de festes i tradicions ...

5. Llengües estrangeres

El centre opta per l'ensenyament d'una llengua estrangera: l'anglès.

L'alumnat d'EI - 3 anys inicia l'aprenentatge de l'anglès un cop passat el període d'adaptació.

Comencem el curs 2016-2017 el projecte GEP (Grup d'Experimentació per al Plurilingüisme), promogut pel Departament d'Ensenyament, que té com a objectiu millorar la competència plurilingüística de l'alumnat.

5.1. La llengua anglesa

La distribució horària de la llengua anglesa s'ajustarà a la prescripció curricular establerta.

L'escola incorpora l'aprenentatge de la llengua anglesa des de P-3.

A Educació Infantil la llengua anglesa s'introdueix, a l'ambient de Som Artistes, a partir de la llengua oral i es vetlla per a que sigui significativa i presentada dins d'un context que tingui en compte els interessos dels alumnes i els coneixements.

L'ús de diferents llengües per a accedir al coneixement és una pràctica que l'individu ha de desenvolupar des de l'edat escolar per tal d'establir les bases que li permetran aprendre qualsevol llengua de forma eficient. Així doncs, a les aules, els continguts de les diferents franges de treball globalitzat es treballen mitjançant la utilització d'una tipologia de textos variada, emprant fonts i recursos diferents i sense limitació en l'ús de les llengües.

Per tal d'incrementar la significativitat de l'aprenentatge de la llengua anglesa l'escola fa ús de l'anglès en diferents franges de treball globalitzat: *oral communication*, capses de treball globalitzat. STEAM i a Geometry (on els continguts de matemàtiques relacionats amb la geometria i marcats pel currículum competencial d'Ensenyament, es treballen en llengua anglesa).

6. Organització i gestió

El centre vetlla perquè l'organització del temps afavoreixi la comunicació en contextos significatius.

La separació de contextos pot venir determinada per:

- La incorporació de recursos que facilitin l'associació de cada llengua a una situació determinada.
- La delimitació d'un espai pedagògic específic per a les llengües estrangeres.

Cada llengua ha de tenir el seu punt propi de referència i per bé que es busqui la correcta identificació de cada llengua, per tal d'evitar interferències, l'escola es planteja afavorir la transferència en la reflexió i metacognició lingüística .

6.1. Llengua del centre

El català, com a llengua pròpia de Catalunya, és la llengua vehicular i d'aprenentatge del centre i s'utilitza en qualsevol de les activitats curriculars, d'esbarjo, als rètols dins i fora dels grups de referència, als cartells, als comunicats a les famílies, a la documentació del centre, a la web i a les xarxes socials.

El centre disposa d'una pàgina web, actualitzada amb regularitat, per la totalitat de la comunitat educativa, així com de compte en facebook, instagram, i twitter.

<http://www.escolaoctaviopaz.cat/>

www.facebook.com/escolaoctaviopaz

<https://twitter.com/OctavioPazBCN>

<https://www.instagram.com/octaviopazbcn/>

El centre utilitza la llengua catalana en totes les comunicacions i en les notificacions tant internes com externes.

Com a centre depenent de l'Administració educativa de Catalunya, el professorat té especial cura en la utilització de la llengua catalana en les seves relacions externes amb la resta de membres de les altres entitats públiques, tant del Departament d'Ensenyament com de l'Administració local.

El centre vetlla per la difusió entre la comunitat educativa de les ofertes institucionals que fomentin l'ampliació de coneixements sobre la cultura catalana i la situació del català en relació amb les altres llengües presents en el centre i en el context on està ubicat.

El centre col·labora en la difusió de cursos de llengua i cultura catalanes per a les famílies de l'escola, fomentant la seva participació perquè aquestes s'impliquin en el procés d'aprenentatge de la llengua catalana de llurs fills/es.

6.2. Documents de centre

Es redacten en llengua catalana tots els documents derivats de les actuacions administratives del règim interior del centre com són actes, comunicats diversos, horaris, rètols indicatius de dependències, etc.

El català és emprat en totes les actuacions administratives del centre: arxius, qualificacions, informes interns i comunicacions.

6.3. Llengua de relació amb famílies

La comunicació escrita a les famílies: cartes, circulars així com la que es fa pública al tauler d'anuncis del centre es fan en llengua catalana

És la llengua de l'ensenyament, de la relació amb els alumnes i, en principi, de comunicació amb les famílies. Amb els pares que no comprenen prou bé el català es tendeix a parlar en castellà, ja que en les entrevistes personals es prioritza l'enteniment entre pares i mestres.

Amb l'esmentat objectiu, en cas que no sigui possible una relació verbal amb les famílies d'alguns alumnes, l'escola fa servir intèrprets per superar aquesta dificultat.

Les actuacions administratives sol·licitades per les famílies es fan en català, excepte quan algú demani expressament el castellà.

6.4. Serveis d'educació no formal

Pel que fa a les persones que intervenen en la resta d'activitats del centre: servei de migdia, administració, consergeria, la llengua d'ús és el català.

L'AFA organitza activitats extraescolars ben consolidades (dansa, piscina, circ, robòtica...) on els monitors s'adrecen a l'alumnat en català.

6.5. El pla de formació de centre en temes lingüístics

L'equip de mestres es formen de manera continuada per millorar la praxi educativa i els seus resultats en temes lingüístics, tal com queda reflectit en altres apartats d'aquest document.

6.6. Pla d'Impuls a la Lectura

Els mestres d'educació infantil i cycle inicial han rebut la formació sobre Aprenentatge Inicial de la Lectura (AIL) d'aplicació a l'aula. Tanmateix tot l'equip de mestres ha participat a la formació sobre biblioteca escolar.

El professorat del cycle mitjà i superior del centre ha rebut formació en el Pla d'Impuls a la Lectura (ILEC) i aplica en les franges de treball globalitzat les estratègies de comprensió lectora apreses als seminaris.

El treball de comprensió lectora segueix els següents passos:

6.7. Pla de lectura de centre

El Pla de lectura de centre té com element axial la biblioteca.

La biblioteca del centre és molt viva. Es fan activitats de dinamització lectora a tots els cursos, organitzades des de la biblioteca del centre a partir del projecte **punt.edu** de biblioteques escolars. S'organitza una sessió setmanal amb mig grup classe on s'organitza el servei de préstec per a què tots els alumnes puguin fer-ne ús real i continuat.

A l'hora de l'esbarjo, diàriament en el cas de primària i un cop a la setmana en infantil, hi ha un servei de Bibliopati on lliurement tothom pot agafar llibres d'una capsja ja preparada.

A tots els grups el contacte amb la lectura i els llibres és una activitat constant a través de la biblioteca d'aula. Diàriament hi ha trenta minuts destinats a la lectura individual, de grup o modelada a cada grup de referència.

Una activitat important és LECTOP, una fira literària per conèixer diferents lectures i personatges on participa la totalitat de la Comunitat educativa.

El Pla de lectura de Centre contempla els tres aspectes de treball de la competència lectora i literària:

- **Aprendre a llegir:** Des de l'inici del procés lector fins al treball d'estratègies lectores.
- **Llegir per aprendre:** La lectura en les matèries no lingüístiques, la cerca i tractament de la informació (competència informacional).
- **Gust per la lectura:** Préstec de llibres, opinió, comunicació, Fira literària (Lectop)

Es presta una atenció especial en les novetats literàries: maletes del CRP, renovació del fons de la biblioteca...

6.8. Revista, díptics i pòsters científics

L'escola fa una publicació anual OP-magazine que recull els aprenentatges més significatius del curs i del projecte de recerca anual.

També s'edita un díptic amb un recull dels poemes de Octavio Paz que es treballen a classe i es representen en la Diada d'Octavio Paz.

A mitjans i a finals de curs s'elaboren per grups de referència dos pòsters artístics i científics que responen a les preguntes i als reptes convertits en evidències del projecte de recerca fonamentats en el model científic.

6.9. Jocs Florals

S'organitzen Jocs Florals en els què participen tots els infants del centre:

- **Educació infantil:** cada classe participa inventant un conte entre tots.
- **Educació Primària:** la participació és a títol individual, en llengua catalana i en prosa o vers.

Els guardonats amb el primer premi llegeixen el seu text en veu alta durant la cerimònia d'entrega de premis. També els més petits expliquen a l'auditori el conte de la seva classe.

Els textos guardonats concursen en els Jocs Florals de Sant Andreu.

6.10. Laboratori de llenguatges: teatre

Considerem que el teatre com a eina de treball en equip és molt valuós en la formació dels nens i nenes. Millora l'expressió oral i dona estratègies de comunicació davant del públic.

És un gran suport en el treball de textos i una gran eina per millorar l'expressió oral i la memorització. Com a eina d'expressió és un gran recurs al nostre abast en el que sempre hem cregut.

El teatre permet un desenvolupament de la creativitat en la interpretació, tant a nivell individual com col·lectiu, així com també en la recerca i la utilització de l'attrezzo per fer més atractiva la posada en escena.

A educació primària una de les franges del marc horari és el laboratori de llenguatges on el teatre n'és un d'ells, i tots els infants hi participen.

VERSIO DEFINI

7. Concreció operativa del projecte (Pla General Anual de Centre)

Cada curs escolar al PGAC es concreten els objectius que s'hi prioritzaran, amb indicació de les actuacions previstes, els responsables, la temporització i els indicadors d'avaluació. La valoració quedarà reflectida a la Memòria Anual de Centre (MAC)

VERSIO DEFINITIVA